

відсутності виконавського ансамблю і невдалого виконання. І, навпаки, досягнення такого виконавського ансамблю є яскравим свідченням концертмейстерської майстерності піаніста.

Висновки. Уміння злитися з намірами свого соліста і природно, органічно увійти в концепцію твору – основна умова спільного музикування. Сучасний піаніст, який присвятив себе подібній діяльності, є одночасно і ведучим, і відомим, і педагогом-наставником, і покірним виконавцем волі свого соліста, а в цілому – його другом і соратником. Для того, щоб концертмейстер міг бути зручним партнером, він повинен володіти мистецтвом швидкої орієнтації в нотному тексті. У цьому й полягає специфіка його професії.

Список використаних джерел

1. Боровицька О., Ключова С. Методичні аспекти формування навиків роботи концертмейстера-піаніста. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 62. С. 36–39.
2. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера: навч. посіб. Львів: ДМА, 2007. 216 с.
3. Ревенчук В. Теорія та методика формування концертмейстерських умінь: навч. посіб. Ніжин: Видавництво НДУ імені М. Гоголя, 2009. 111 с.

Русяєва Марина,
директорка КЗПСО «Мистецька школа
№ 1 імені Емілія Гігельса» (м. Одеса)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В МИСТЕЦЬКИХ ШКОЛАХ

Анотація: У статті висвітлюється питання використання інформаційно-комунікаційних технологій в музично-освітньому процесі. Окреслюється специфіка навчання в мистецьких закладах. Аналізуються основні форми дистанційного навчання.

Ключові слова: форми дистанційного навчання, онлайн-комунікація, комунікативний простір.

Актуальність теми. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в музично-освітньому процесі є невід’ємною ознакою нашого часу. Сьогодні всім зрозуміло, що необхідно шукати та знаходити нові форми організації навчального процесу. Пандемія коронавірусу вже змусила всіх адаптуватись та перелаштувати свою роботу на дистанційний режим. Втім війна в Україні привнесла нові виклики – повітряні тривоги, відключення електроенергії, руйнування шкіл, вимушено переселені учні та педагоги, які навчаються і працюють у нових для себе школах по всій Україні та за її межами. Адже ми розуміємо, що один із найважливіших факторів успішного функціонування будь-якої спільноти – взаємодія всіх учасників освітнього процесу. У складних сучасних умовах учитель все одно зобов’язаний виконувати програму в повному обсязі для досягнення учнями запланованих результатів навчання.

Виклад основного матеріалу. Перед початком роботи потрібно скоординувати роботу всіх у зручному форматі. Бажано зробити онлайн-конференцію з учнями та їхніми батьками, обговорити форми співпраці та інші організаційні питання. Співпраця педагогів з

батьками – важлива складова успіху та якості дистанційного навчання учнів. Для більшості батьків дистанційне навчання – це новий досвід, але співпраця не означає перекладання на батьків роз'яснення матеріалу чи виконання завдань. Завдання батьків – створити умови, щоб дитина могла навчатися вдома, завдання вчителів – навчати і давати зворотний зв'язок.

Організація дистанційного навчання передбачає оптимізування та корегування календарно-тематичних планів та іншого забезпечення. Невід'ємним і найважливішим складником педагогічного процесу в умовах дистанційного навчання стає саме комунікація між учителем та учнями. Основна мета комунікації полягає в залученні та мотивації учасників до навчання. Комунікативний простір передбачає сформовану ситуацію взаємодії, у якій є місце, час та взаємне бажання для спілкування, що спрямоване на досягнення цілей процесу навчання.

Для забезпечення дистанційного навчання учнів учитель може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси на свій вибір. При цьому обов'язково надати учням рекомендації щодо використання ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо.

Викладачами можуть використовуватись такі форми *онлайн-комунікації*.

Відеоконференція – це конференція в режимі реального часу онлайн, яка проводиться у визначений день і час. Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття, коли учні та вчитель перебувають на відстані.

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативної комунікації людей через інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіо-відеочат.

Освітній процес може забезпечуватись основними *програмами для дистанційного навчання*.

Google Meet – мобільний додаток дозволяє створювати відеозустрічі, приєднуватися до них та демонструвати свій екран іншим учасникам. Доступно для завантаження в Google Play та Apple Store.

Zoom – сервіс для проведення відео-конференцій та онлайн-зустрічей. Для цього потрібно створити обліковий запис. Безкоштовна версія програми дозволяє проводити відеоконференцію тривалістю 40 хвилин, однак на період пандемії сервіс зняв це обмеження. Zoom підходить для індивідуальних та групових занять.

Viber – VoIP-додаток для дзвінків і обміну повідомленнями. Застосунок під'яується до номера мобільного телефону, але не використовує мобільну мережу. Для здійснення дзвінків і обміну повідомленнями програма потребує інтернет-з'єднання. У месенджері можна створювати чат-боти та спільноти та здійснювати платежі.

Google Classroom – вебсервіс, створений Google для навчальних закладів з метою спрощення створення, поширення і класифікації завдань безпаперовим шляхом. Основна мета сервісу — прискорити процес поширення файлів між педагогами та здобувачами освіти. Google Classroom об'єднує в собі: Google Drive для створення і обміну завданнями, Google Docs, Sheets and Slides для їх написання, Gmail для спілкування, Google Calendar для розкладу та інші вебсервіси. Здобувачі освіти можуть бути запрошені до класу через приватний код, чи автоматично імпортуватися зі шкільного сайту. Кожен клас створює окрему папку на Google диску відповідного користувача Google Drive, куди подається робота, котру оцінює викладач.

Мобільні додатки, доступні на iOS і Android, дозволяють користувачам робити фото та прикріпляти їх до завдань, ділитися файлами з інших додатків та мати офлайнвий доступ до інформації. Педагог може відстежувати прогрес кожного здобувача освіти, а після оцінки його роботи, повернути її, супроводжуючи коментарями.

Skype – популярний месенджер з підтримкою відеодзвінків, голосових дзвінків, чатів та обміну файлами. Підтримує групові дзвінки та чати, а також дзвінки на стаціонарні та мобільні телефони. Skype дозволяє надсилати текстові повідомлення, фотографії, аудіо та відео записи, документи та інші файли. Можна залишати голосове або відео повідомлення, навіть якщо вашого співрозмовника немає на місці. Функція демонстрації екрану дозволяє побачити робочий стіл співрозмовника та надати йому віддалену допомогу. Також можна демонструвати презентації та фотографії.

Telegram – це багатоплатформовий месенджер для смартфонів, планшетів та ПК, який дозволяє обмінюватися текстовими, голосовими та відеоповідомленнями, фотографіями та файлами. Також має функції відео- і аудіодзвінків, організації відеоконференцій у групах і каналах. Завдяки Telegram можна: спілкуватися онлайн з користувачами по всьому світу, зокрема підтримуються аудіо- та відеодзвінки з високою якістю звуку; пересилати та отримувати файли різних форматів (фото, аудіо, відео та інші) об'ємом не більше 1,5 ГБ; створювати групові чати із кількістю учасників до 200, у тому числі засекречені; організувати спілкування у супергрупах – до 10 тисяч людей (є адміністратор, який може модерувати повідомлення та застосовувати обмеження до учасників); записати та надіслати звукове повідомлення; створити канали для перегляду; використовувати хмарне сховище даних від сервісу.

WhatsApp Messenger – це безкоштовний додаток для обміну повідомленнями на Android та інших смартфонах. WhatsApp використовує підключення телефону до Інтернету для обміну текстовими або голосовими повідомленнями, дзвінками, фото, відео та документами.

Facebook Messenger – система обміну миттєвими повідомленнями, створена Facebook. Інтегрована з додатком на основному сайті Facebook. Це також безкоштовний мобільний додаток для обміну повідомленнями, який використовується для обміну миттєвими повідомленнями, обміну фотографіями, відео, аудіозаписами та для групових чатів. Додаток можна використовувати для спілкування у Facebook та з телефонними контактами.

З метою створення комунікативного простору дистанційне навчання передбачає кілька типів взаємодій з різними цілями:

- оперативне інформування;
- повідомлення нового матеріалу;
- уточнювальні запитання;
- коментарі до виконаних робіт тощо.

Висновки. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в музично-освітньому процесі є нагальною потребою та невід'ємною його складовою. Для успішного досягнення учнями програмних результатів навчання в сучасних умовах необхідно розробляти та широко впроваджувати дистанційні форми організації навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Масліч С. В. Особливості організації освітнього процесу в умовах змішаного навчання. *Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства*: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29 жовтня 2020 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ПТТО НАПН України, 2020. С. 189-192.
2. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березенська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник, Т. О. Олійник, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко, А. Л. Столяревська; за ред. В. М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. 284 с.
3. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 102 с.

Савоськіна Валентина,
викладачка першої категорії
Полтавського фахового коледжу
мистецтв імені М.°В.°Лисенка
(м.°Полтава)

НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО УЧНІВ-ПОЧАТКІВЦІВ

***Анотація.** У статті розглядаються важливість опанування загального фортепіано для професійного становлення музиканта, висвітлюються завдання та цілі курсу, окреслюються зв'язки з основною спеціальністю. Пропнуються методичні рекомендації навчання гри на фортепіано студентів-інструменталістів, вокалістів, диригентів.*

***Ключові слова:** методика, початківці старшого віку, репертуар, поліфонія, інтернет.*

Сьогодні методика загального фортепіано, як теоретична основа педагогічного процесу, як дисципліна професійної підготовки педагога, потребує методичних розробок, якість яких відповідає би змісту та значенню загального фортепіано в спеціальній музичній освіті. Чекають свого рішення проблеми створення спеціального репертуару для початкового періоду навчання дорослих учнів, подальша диференціація програм за фахом, їх спрямованість на міжпредметні зв'язки, у першу чергу зі спеціальністю.

Перші спроби відокремити питання викладання фортепіано як не основного, а додаткового інструмента для студентів інших спеціальностей були зроблені завідувачкою кафедри загального фортепіано Київської консерваторії З.°Н.°Йовенко, де у 1981-1988 роках відкрились курси підвищення кваліфікації для викладачів загального фортепіано. З'являється навчальний посібник «Загальне фортепіано: питання методики» (1989) [1].

На сьогодні завдання опанування фортепіано як додаткового інструмента полягає в здобутті студентами практичних навичок гри на інструменті в об'ємі, необхідному для подальшої професійної музично-педагогічної та виконавської діяльності.

До фахового коледжу мистецтв вступають учні різного рівня підготовки і здібностей, як за фахом, так саме і за загальною музичною освітою. Трапляються випадки,